

**UCHWAŁA NR XXXIX/364/2021
RADY MIEJSKIEJ W TUCHOWIE**

z dnia 29 grudnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych Gminy Tuchów na 2022 rok**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U z 2021 poz. 1372, 1834.), w związku z art.4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021 poz.1119) Rada Miejska w Tuchowie uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Tuchów na rok 2022 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Tuchowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Tuchowie

**mgr
Stanisław Obrzut**

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII DLA
GMINY TUCHÓW
NA 2022 ROK**

**OFICyna
PROFILAKTYCZNA**

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	2
UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU.....	2
PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU.....	4
CHARAKTERYSTYKA GMINY TUCHÓW	5
POŁOŻENIE	5
SYTUACJA DEMOGRAFICZNA	5
RYNEK PRACY	7
INFRASTRUKTURA SPORTOWA, REKREACYJNA I KULTURALNA.....	9
EDUKACJA I WYCHOWANIE	10
ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	12
DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE TUCHÓW.....	13
RYNEK ALKOHOLOWY W GMINIE TUCHÓW	16
PROBLEM ALKOHOLOWY NA TERENIE GMINY TUCHÓW	18
DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY TUCHÓW	19
ANALIZA SWOT	25
CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU	28
ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	33
ADRESACI PROGRAMU.....	34
REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU PROFIAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁAIA NARKOMANII NA 2022 ROK.....	34
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	34
MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU.....	35

WPROWADZENIE

UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Gminy Tuchów na 2022 rok jest dokumentem wyznaczającym cele oraz sposoby rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i związanych z tą sferą życia problemów rodzinnych i społecznych na terenie gminy Tuchów. Niniejszy dokument stanowi kontynuację działań prowadzonych w latach ubiegłych oraz stanowi integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Tuchów na lata 2022-2030.

Zgodnie z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Zadania te w szczególności obejmują:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Według art. 4¹ ust. 2 cytowanej ustawy, realizacja ww. zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, uchwalonego corocznie przez Radę Gminy, a w przypadku gminy Tuchów – Radę Miejską.

Zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050) do zadań własnych gminy należy przeciwdziałanie narkomanii, które obejmuje:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Według art. 10 ust. 2 cytowanej ustawy, w celu realizacji ww. zadań burmistrz opracowuje projekt Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, biorąc pod uwagę cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Gminy Tuchów na 2022 rok został opracowany zgodnie z wskazanymi powyżej obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie Gminy.

PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

Kierunki działań zawarte w programie są zgodne z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2025. Do wiążących aktów prawnych należą:

- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określająca priorytety zadań realizowanych poprzez program, traktująca je jako zadania własne gminy (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1119),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2050),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249),
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 794 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1372 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 183 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 711 z późn. zm.).

Źródłem finansowania Programu są środki budżetu Gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.

CHARAKTERYSTYKA GMINY TUCHÓW

POŁOŻENIE

Gmina Tuchów położona jest w południowo-wschodniej Polsce, w województwie małopolskim, w powiecie tarnowskim. Tuchów jest gminą miejsko-wiejską w skład której, poza miastem wchodzi 12 miejscowości: Buchcice, Burzyn, Dąbrówka Tucholska, Jodłówka Tucholska, Karwodrza, Lubaszowa, Łowczów, Mieszna Opacka, Piotrkowice, Siedliska, Trzemesna oraz Zabłędzia.

Rysunek 1. Mapa gminy Tuchów na tle Polski

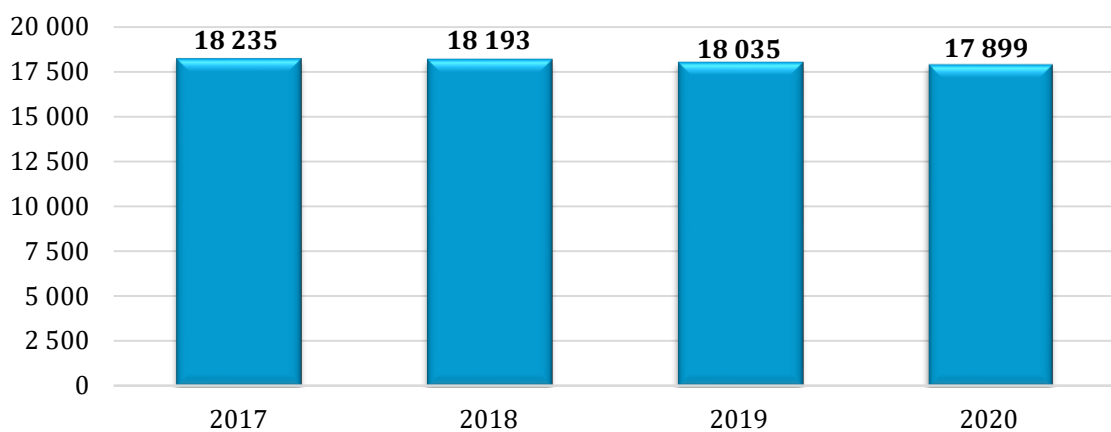
Źródło: <https://www.tuchow.pl/przedsiębiorcy/tuchowska-strefa-aktywnosci-gospodarczej/>

SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Tuchów zamieszkuje 17 899 osób (stan na 31.12.2020 roku). Na przestrzeni ostatnich lat liczba mieszkańców nieznacznie zmalała – w stosunku do 2017 roku nastąpił spadek o 1,8%. Gęstość zaludnienia w Gminie kształtuje się na poziomie 179 osób/km². Gminę Tuchów zamieszkuje więcej kobiet niż mężczyzn, a współczynnik feminizacji wynosi 102, co oznacza, że na każdych 100 mężczyzn przypadają 102 kobiety.

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Tuchów w latach 2017-2020

Źródło: Raport o stanie Gminy Tuchów za 2020 rok

Przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów jest w gminie Tuchów ujemny i wynosi -30 (stan na koniec 2020 roku), co odpowiada przyrostowi naturalnemu -2,63 na 1000 mieszkańców. Na przestrzeni ostatnich czterech lat ujemny przyrost naturalny odnotowany został jednokrotnie, w 2020 roku, natomiast w latach 2017-2019 przyjmował wartości dodatnie.

Tabela 1. Przyrost naturalny w gminie Tuchów na przestrzeni lat 2017-2020

wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
urodzenia żywe	191	198	169	187
zgony	173	167	181	234
przyrost naturalny	25	29	17	-30

Źródło: Raport o stanie Gminy Tuchów za 2020 rok

Struktura ludności w gminie Tuchów według ekonomicznych grup wieku (stan na koniec 2020 roku) przedstawiała się następująco:

- 19,7% mieszkańców jest w wieku przedprodukcyjnym – 0-17 lat;
- 61,2% mieszkańców Gminy jest w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18-64;
- 19,1% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym (65 lat i więcej dla mężczyzn, 60 lat i więcej dla kobiet).

Poniższa tabela przedstawia ekonomiczne grupy wieku w gminie Tuchów. Na przestrzeni lat 2017-2020 dostrzegalny jest stopniowy wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności. Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym uległ spadkowi.

Tabela 2. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2017-2020 (w procentach)

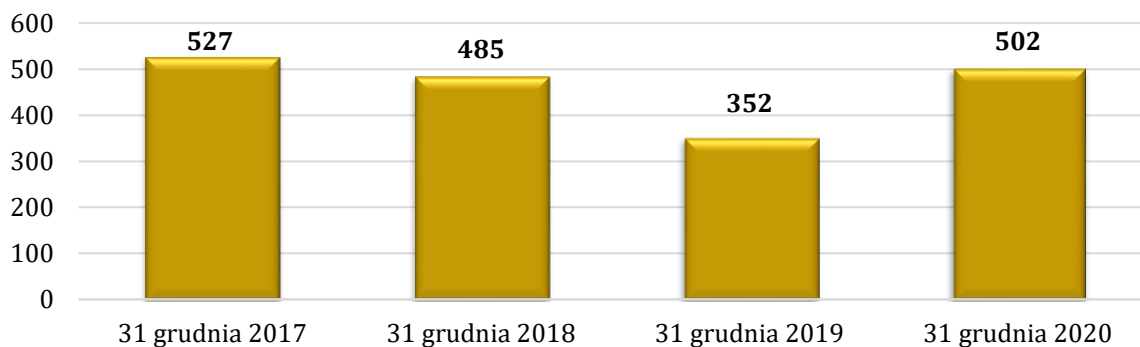
wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
wiek przedprodukcyjny	20,0	19,9	19,8	19,7
wiek produkcyjny	62,5	62,1	61,7	61,2
wiek poprodukcyjny	17,5	18,0	18,6	19,1

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

RYNEK PRACY

Pod koniec 2020 roku Powiatowy Urząd Pracy zarejestrował 502 osoby bezrobotne z gminy Tuchów – to o 43% więcej niż w roku poprzednim, natomiast o 4,7% mniej niż w 2017 roku. W latach 2017-2019 zaobserwowano spadek liczby osób bezrobotnych, natomiast w 2020 nastąpił gwałtowny wzrost. Zwiększenie się liczby mieszkańców pozostających bez zatrudniania może być związane z trwającą pandemią COVID-19. Szczegółowe dane prezentuje poniższy wykres.

Wykres 2. Liczba osób bezrobotnych w gminie Tuchów na przestrzeni lat 2017-2020

Źródło: <https://tarnow.praca.gov.pl/>

Rozpatrując kwestię liczby bezrobotnych mieszkańców gminy Tuchów zarejestrowanych w PUP z podziałem na poszczególne grupy wiekowe możemy zauważyć, że w porównaniu do 2017 roku udział osób bezrobotnych:

- w wieku 18-24 lat wzrósł o 5 pp.,
- w wieku 25-34 lat zmalał o 3,2 pp.,
- w wieku 35-44 lat zmalał o 1,9 pp.,
- w wieku 45-54 lat wzrósł o 1,8 pp.,
- w wieku 55-59 lat zmalał o 2,1 pp.,
- powyżej 60 lat wzrósł o 1,4 pp.

Tabela 3. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Tuchów z podziałem na poszczególne grupy wiekowe w latach 2017-2020

wyszczególnienie	31 grudnia 2017		31 grudnia 2018		31 grudnia 2019		31 grudnia 2020	
	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
ogółem	527	100	485	100	352	100	502	100
18-24	95	18,0	86	17,7	67	19,1	113	23,0
25-34	175	33,2	155	32,0	104	29,5	150	30,0
35-44	105	19,9	104	21,4	62	17,6	88	18,0
45-54	80	15,2	79	16,3	64	18,2	86	17,0
55-59	53	10,1	45	9,3	36	10,2	42	8,0
powyżej 60 lat	19	3,6	16	3,3	19	5,4	23	5,0

Źródło: <https://tarnow.praca.gov.pl/>

Pod koniec 2020 roku największy odsetek osób bezrobotnych z gminy Tuchów posiadał wykształcenie policealne i średnie zawodowe oraz zasadniczo zawodowe, zaś najmniejszy odsetek miał wykształcenie średnie ogólnokształcące oraz wyższe. W porównaniu do 2017 roku możemy zauważyć spadek liczby osób bezrobotnych posiadających wykształcenie wyższe, średnie ogólnokształcące oraz gimnazjalne lub niższe. Wzrost zauważalny jest w przypadku wykształcenia policealnego i średniego zawodowego. Liczba osób z wykształceniem zasadniczo zawodowym jest na takim samym poziomie jak w 2017 roku.

Tabela 4. Wykształcenie bezrobotnych mieszkańców gminy w latach 2017-2020

wyszczególnienie	31 grudnia 2017		31 grudnia 2018		31 grudnia 2019		31 grudnia 2020	
	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
ogółem	527	100	485	100	352	100	502	100
wyższe	77	14,6	68	14,0	43	12,2	63	13,0
policealne i średnie zawodowe	115	21,8	125	25,8	93	26,4	144	29,0
średnie ogólnokształcące	61	11,6	48	9,9	41	11,6	55	11,0
zasadnicze zawodowe	142	26,9	143	29,5	95	27,0	142	28,0
gimnazjalne i poniżej	132	25,0	101	20,8	80	22,7	98	20,0

Źródło: <https://tarnow.praca.gov.pl/>

INFRASTRUKTURA SPORTOWA, REKREACYJNA I KULTURALNA

Działalność kulturalną na terenie Gminy prowadzi między innymi Dom Kultury w Tuchowie. W ramach Domu Kultury działa jednostka w Tuchowie oraz jej 3 filie: w Burzynie, Siedliskach i Jodłówce Tuchowskiej, a także Amfiteatr Tuchowski i scena mobilna. Dom Kultury prowadzi również cyfrowe kino 3D „Promień”, Muzeum Miejskie w Tuchowie oraz Małopolski System Informacji Turystycznej, a także wydaje gazetę „Kurier Tuchowski” i inne wydawnictwa. Dom Kultury realizuje szereg projektów i programów oraz prowadzi współpracę międzynarodową, w tym z miastami partnerskimi gminy Tuchów. Organizuje szereg imprez, wydarzeń, konkursów, festiwali, występów, koncertów i wystaw. W 2020 roku Dom Kultury zorganizował lub współorganizował 16 imprez z udziałem publiczności, w tym: konkursy, festiwale, przeglądy, występy, wystawy, pokazy, uroczystości patriotyczne oraz wydarzenia o charakterze gminnym, regionalnym, małopolskim, ogólnopolskim i międzynarodowym. Pokazało się w nich około 160 występujących i koncertujących, w tym zespołów: muzycznych, wokально-instrumentalnych, wokalnych, teatralnych, recytatorskich, tanecznych, orkiestr, chórów i solistów. W wydarzeniach tych brało udział około 4 120 uczestników.

Promocją i upowszechnianiem czytelnictwa, popularyzacją literatury, udzielaniem informacji oraz profesjonalną pomocą użytkownikom w poszukiwaniu wiadomości zajmuje się Biblioteka Publiczna, która składa się z 3 placówek bibliotecznych: w Tuchowie, Jodłówce Tuchowskiej i Siedliskach.

Popularyzacją rekreacji, organizacją zajęć, zawodów i imprez sportowo-rekreacyjnych zajmuje się w Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Tuchowie. Najważniejsze imprezy sportowe zorganizowane przez MOSiR w 2020 roku to rozgrywki Tuchowskie Ligi Futsalu oraz Ogólnopolski Turniej Tańca Towarzyskiego. Ze względu na ograniczenia będące skutkiem pandemii wirusa SARS-CoV-2 MOSiR nie miał możliwości organizacji innych większych wydarzeń. Sekcje sportowe działające przy MOSiR działały w ograniczonym zakresie, a zawody międzyszkolne organizowane corocznie zostały wstrzymane. Czas ten wykorzystano na remonty pomieszczeń hali sportowej MOSiR (m.in. malowanie korytarzy i wymiana oświetlenia na energooszczędne).

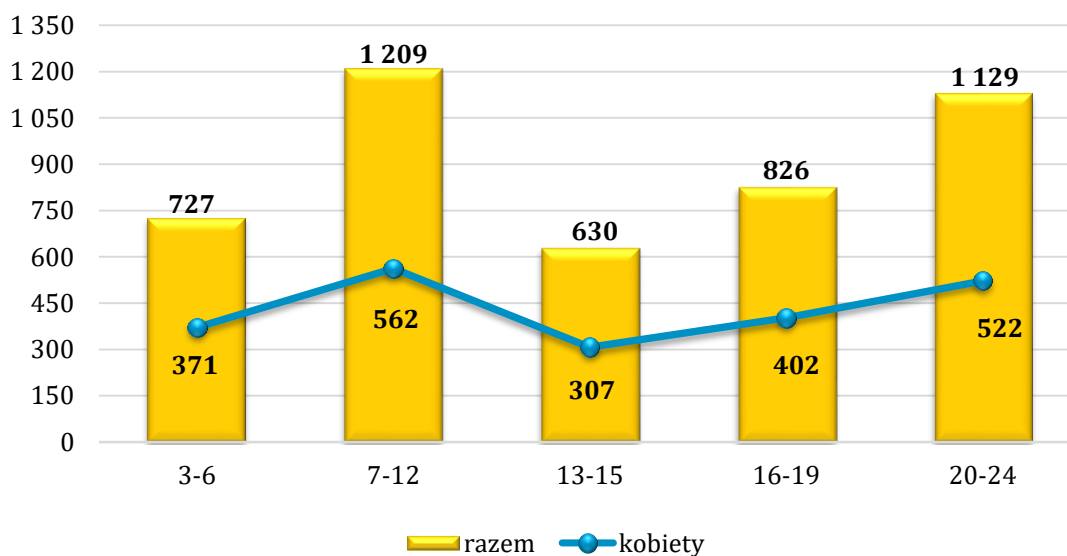

W Tuchowie działa 10 klubów sportowych, tj.: Miejski Klub Sportowy „Tuchovia” w Tuchowie, Ludowy Klub Sportowy „Huragan” w Buchcicach, Ludowy Klub Sportowy w Burzynie, Ludowy Klub Sportowy „Alfa” w Siedliskach, Ludowy Klub Sportowy „Biała” w Lubaszowej, Ludowy Karwodrzański Klub Sportowy w Karwodrzy, Towarzystwo Sportowe „SOKÓŁ” Tuchów, Uczniowski Klub Sportowy „VICTORIA” Łowczów, Uczniowski Klub Sportowy „Grupa Kolarska Four Bike” z siedzibą w Siedliskach oraz Uczniowski Klub Sportowy „Lider” w Tuchowie.

EDUKACJA I WYCHOWANIE

W wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) w 2020 roku było 4 521 mieszkańców Tuchowa. Rozpatrując kwestię ludności Gminy z podziałem na poszczególne edukacyjne grupy wiekowe możemy zauważyć, że najwięcej osób miało w przedmiotowym roku 7-12 lat (1 209 osób). Na drugim miejscu pod tym względem znalazły się osoby mające 20-24 lata (1 129 osób), natomiast na trzecim mające 16-19 lat (826 osób). Ludność Gminy według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2020 roku prezentuje poniższy wykres.

Wykres 3. Ludność gminy Tuchów według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2020 roku

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na terenie gminy Tuchów funkcjonuje 13 szkół podstawowych, w tym 6 szkół, dla których organem prowadzącym jest gmina Tuchów oraz 7 szkół prowadzonych przez osoby fizyczne oraz stowarzyszenia:

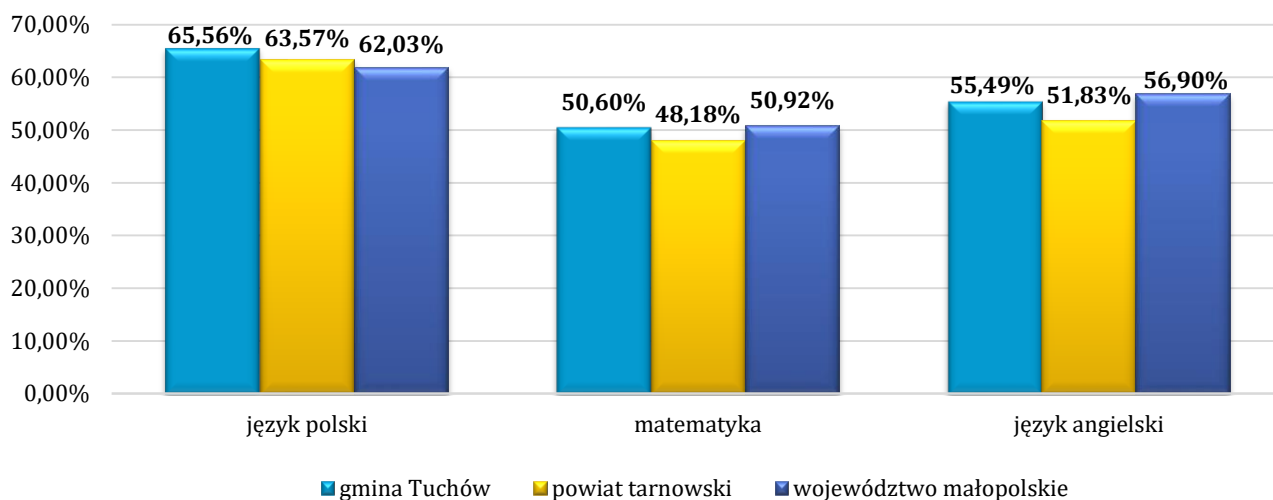
- Szkoła Podstawowa im. Prof. Jana Sajdaka w Burzynie,
- Szkoła Podstawowa im. Marii Kotulskiej w Jodłówce Tucholskiej,
- Szkoła Podstawowa w Karwodrzy,
- Szkoła Podstawowa im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Siedliskach,
- Szkoła Podstawowa im. Stanisława Staszica w Tuchowie,
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Zabłędzy,
- Szkoła Podstawowa im. Sierż. AK Józefa Siwaka „Waligóry” w Buchcicach,
- Szkoła Podstawowa im. Batalionu AK „Barbara” w Lubaszowej,
- Szkoła Podstawowa im. Księdza Jerzego Popiełuszki w Łowczowie,
- Szkoła Podstawowa im. K. Makuszyńskiego w Dąbrówce Tuchowskiej,
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Księdza Prałata Władysława Gibały w Piotrkowicach,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Miesznej Opackiej,
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Trzemesnej.

W roku szkolnym 2019/2020 do powyższych placówek uczęszczało 1 608 dzieci i młodzieży, a w 2020/2021 – 1 603. Funkcjonuje również 10 przedszkoli oraz 2 żłobki (Klub Dziecięcy „Bobas” i Niepubliczny Żłobek Świętego Józefa). W roku przedszkolnym 2019/2020 uczęszczało do przedszkoli 466 dzieci, a w roku 2020/2021 – 444.

Na poniższym wykresie przedstawione zostały wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów z gminy Tuchów, w porównaniu do wyników uczniów z całego powiatu i województwa. Z zebranych danych wynika, że uczniowie z Tuchowa uzyskali lepsze wyniki w odniesieniu do uczniów z powiatu ze wszystkich przedmiotów. W stosunku do uczniów z całego województwa, prezentowali się nieco lepiej jedynie z języka polskiego, z kolei z pozostałych przedmiotów otrzymali gorsze wyniki.

Wykres 4. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2020 roku uczniów z terenu gminy Tuchów, powiatu tarnowskiego i województwa małopolskiego

Źródło: <https://www.oke.krakow.pl/>

ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Do istotnych zasobów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych funkcjonujących na terenie gminy Tuchów należą:

- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Punkt Konsultacyjny,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- placówki oświatowe,
- placówki ochrony zdrowia,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy,
- Komisariat Policji w Tuchowie,
- Sąd Rejonowy III Wydział Rodzinny i Nieletnich,
- Prokuratura Rejonowa,
- Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia w Tuchowie,
- Stowarzyszenie „Nowa Szansa”,
- Wydział Duszpasterstwa Trzeźwości i Osób Uzależnionych,
- Grupa Wsparcia AA „Iskra”,
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji,
- Dom Kultury w Tuchowie,
- Biblioteka Publiczna,
- Placówka Wsparcia Dziennego „KUBUSIE”.

Są to podmioty prowadzące działalność na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom, bądź tą działalność wspomagające. Działają również na zasadzie współpracy międzyinstytucjonalnej.

Do zasobów osobowych działających na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom w gminie Tuchów można zaliczyć:

- terapeutów uzależnień,
- członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej,
- funkcjonariuszy Policji,
- sędziów, prokuratorów oraz kuratorów sądowych i społecznych,
- niepijących alkoholików, członków wspólnoty AA.

DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE TUCHÓW

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tuchowie, powołana przez Burmistrza Tuchowa do wykonywania zadań gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, prowadzi swą działalność w oparciu o przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119). Według stanu na koniec 2019 roku Komisja liczyła 9 członków. Dane dotyczące działań GKRPA w Tuchowie podejmowanych wobec osób uzależnionych w latach 2018-2020 przedstawia poniższa tabela. Jak wynika z danych źródłowych, w porównaniu do roku 2018 liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy zmalała o 41%, a liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy zmniejszyła się o 51%. Dwukrotnie zmalała także liczba osób w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnień. W porównaniu do 2018 roku zmalała również liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego o 67%.

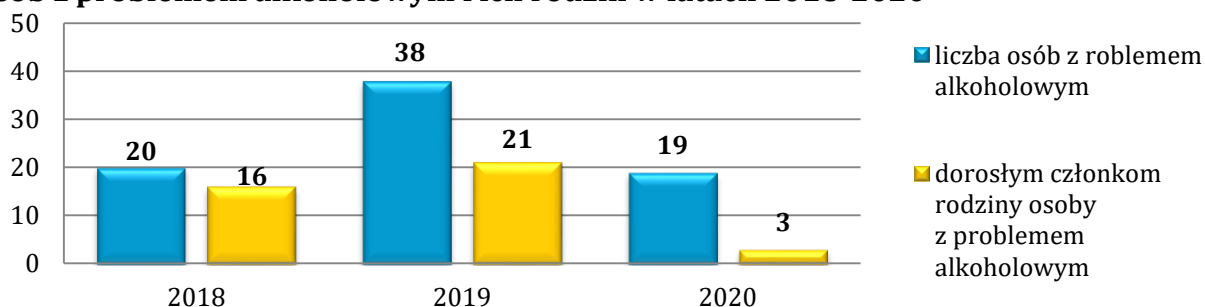
Tabela 5. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tuchowie wobec osób uzależnionych w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018	2019	2020
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	27	24	16
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	63	59	31
liczba osób w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia	24	21	12
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	12	17	4

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2018, 2019 i 2020 rok

Przy Parafii NNMP w Tuchowie działa Grupa Wsparcia AA „Iskra”, gdzie osoby uzależnione również otrzymują wsparcie od terapeutów działających charytatywnie. Na terenie Tuchowa funkcjonuje jeden Punkt Konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin finansowany ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. W Punkcie porad udziela psycholog kliniczny. Jak wynika z przedstawionych na poniższym wykresie danych, w Punkcie w 2020 roku udzielono porad 19 osobom z problemem alkoholowym oraz 3 dorosłym członkom rodziny osoby z problemem alkoholowym. W stosunku do 2018 roku liczba osób z problemem alkoholowym, którym udzielono porad zmalała o 5%, natomiast liczba dorosłych członków rodziny osoby z problemem alkoholowym o 81%.

Wykres 5. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjnym dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin w latach 2018-2020

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2018, 2019 i 2020 rok

W 2020 r. ze względu na ograniczenia wynikające z epidemii wirusa SARS-CoV-2 działania dotyczące zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniami nie zostało wykonane.

W 2020 roku zrealizowano programy profilaktyczne w szkołach podstawowych gminy Tuchów. W klasach VI–VIII kontynuowany był program Unplugged. Ponadto podjęte zostały działania mające na celu integrację społeczną osób ze środowisk zagrożonych alkoholizmem, tj. dofinansowanie konkursu piosenki obcojęzycznej. Zakupiono przedmioty materialne: komputery i książki o tematyce profilaktycznej, roboty GENIBOT i gry, które przekazano do szkół, przedszkoli i Biblioteki Publicznej w Tuchowie w celu ułatwienia prowadzenia zajęć zdalnych z elementami profilaktyki uzależnień. W ramach akcji „Bezpieczna droga do szkoły” zakupiono dla uczniów opaski odblaskowe, kamizelki i breloki odblaskowe z numerami alarmowymi, które zostały rozdane uczniom klas I, a funkcjonariusze Komisariatu Policji w Tuchowie przeprowadzili wykłady na tematy bezpieczeństwa drogowego i zagrożenia dla niego wynikającego ze spożywania alkoholu.

Prowadzono 16 świetlic opiekuńczo-wychowawczych przy szkołach podstawowych, parafii w Tuchowie i Centrum Dydaktyczno-Oświatowym w Tuchowie-Kielanowicach dla dzieci z rodzin z problemami alkoholowymi. Dofinansowane zostały posiłki dla dzieci z rodzin zagrożonych alkoholizmem korzystających z Ośrodka Wsparcia Dziennego „Kubusie” w Tuchowie. W ramach zadania dofinansowane zostały imprezy sportowe służące integracji i rozwojowi społecznemu osób ze środowisk zagrożonych skutkami alkoholizmu, tj.: Dziecięce Igrzyska Sportowe, turniej szachowy oraz „Akcja Lato”.

RYNEK ALKOHOLOWY W GMINIE TUCHÓW

Alkoholizm jest jednym z najpoważniejszych współczesnych problemów społecznych. Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO, 2009) alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, a ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek z używaniem alkoholu¹. Według szacunków Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) co ósmy dorosły Polak nie pije alkoholu w ogóle. Kilkanaście procent dorosłych Polaków spożywa alkohol problemowo. Szacuje się, że w grupie tej znajduje się ok. 900 tys. osób uzależnionych oraz ponad 2 mln osób pijących alkohol ryzykownie lub szkodliwie.

W roku 2020 wartość alkoholu sprzedanego na terenie gminy Tuchów wyniosła łącznie 14 841 483 zł, w tym 6 810 866 zł o zawartości alkoholu do 4,5% (oraz piwa), 969 818 zł o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) oraz 7 060 798 zł o zawartości alkoholu powyżej 18%. Są to wartości zadeklarowane w corocznym sprawozdaniu z działalności samorządu gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1. Można zauważyć, że wartość sprzedanego alkoholu w stosunku do 2018 roku wzrosła o 15%.

Rysunek 2. Wartość sprzedanego na terenie gminy Tuchów alkoholu w latach 2018-2020

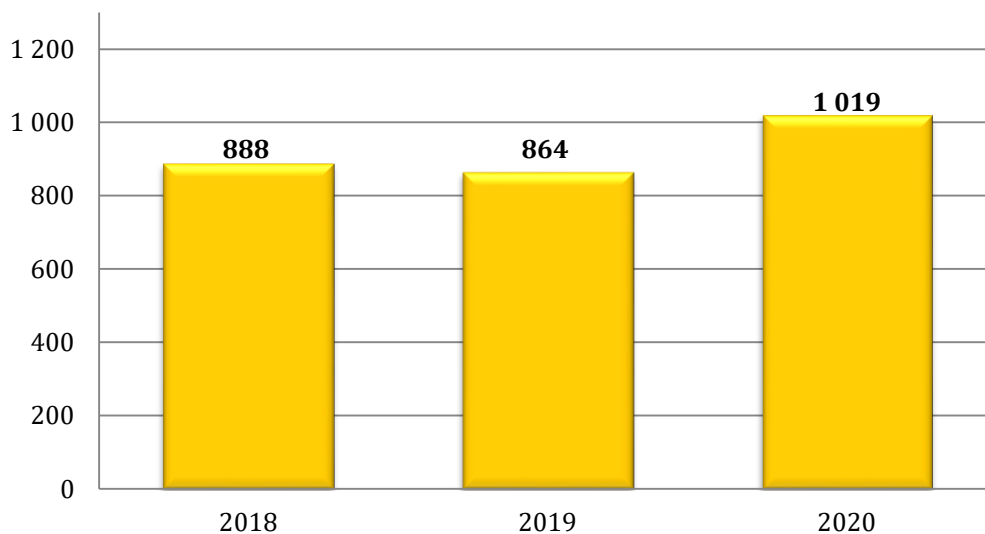
Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2018, 2019 i 2020 rok

W 2020 roku wartość sprzedanego na terenie gminy Tuchów alkoholu na 1 mieszkańca powyżej 18 roku życia kształtowała się na poziomie 1 019 zł. W porównaniu do roku poprzedniego wartość ta wzrosła o 15%.

¹ Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015, s. 8, przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 22 marca 2011 roku.

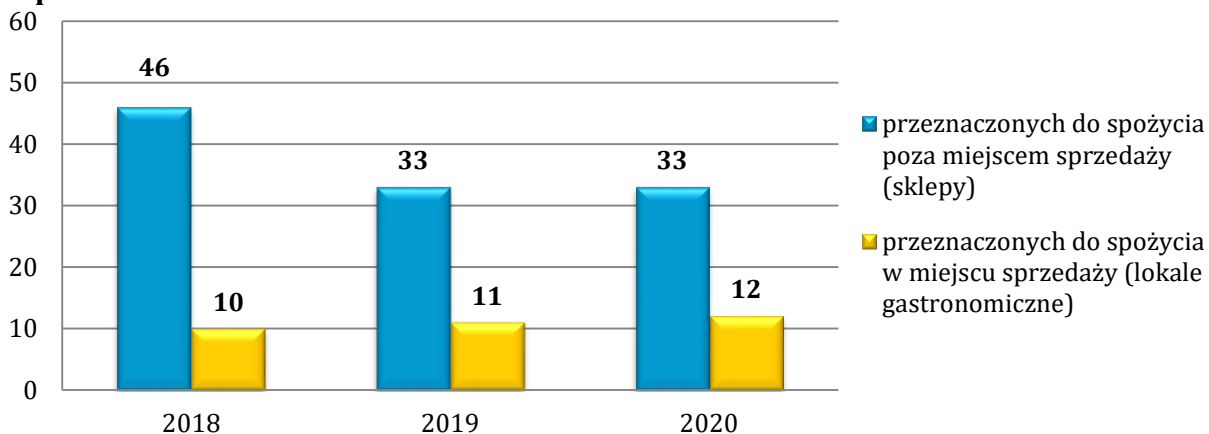
Wykres 6. Wartość sprzedanego na terenie gminy Tuchów alkoholu na 1 mieszkańca powyżej 18 roku życia w latach 2018-2020 (w złotych)

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2018, 2019 i 2020 rok

W 2020 roku na terenie gminy Tuchów znajdowało się łącznie 45 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 33 przeznaczone do spożycia poza miejscem sprzedaży i 12 przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży. W porównaniu do 2018 roku dostrzegalny jest spadek liczby sklepów, w których prowadzona jest sprzedaż alkoholu o 28% oraz wzrost liczby lokali gastronomicznych o 20%.

Wykres 7. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Tuchów na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2018, 2019 i 2020 rok

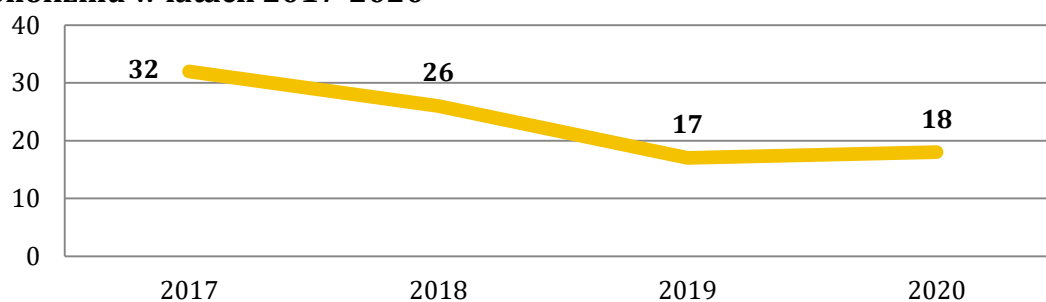

PROBLEM ALKOHOLOWY NA TERENIE GMINY TUCHÓW

Uzależnienie od alkoholu jest chorobą chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną. Nie jest możliwe całkowite jej wyleczenie, a jedynie zahamowanie narastania jej objawów i szkód zdrowotnych.

W 2020 roku z powodu alkoholizmu pomoc i wsparcie z Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchowie otrzymało 18 rodzin. W stosunku do 2017 roku liczba rodzin korzystających z pomocy z omawianego powodu spadła o 14 rodzin, natomiast w porównaniu do 2018 roku zmniejszyła się o 8 rodzin. Należy mieć na uwadze, że jest to wartość wskazująca alkoholizm jako główny powód wsparcia, gdyż ten problem dotyczy również rodzin, które korzystają z pomocy z innych powodów, np. niepełnosprawność. W 2020 roku 2 rodziny skorzystały z pomocy społecznej z powodu narkomanii.

Wykres 8. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu w latach 2017-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

Kolejną analizowaną kwestią jest liczba interwencji Policji związanych z nadużywaniem alkoholu. W 2019 roku, w stosunku do roku poprzedniego, można zauważyć wzrost liczby odnotowanych osób kierujących w stanie nietrzeźwości (o 29%). W 2020 roku blisko dwukrotnie spadła liczba nietrzeźwych kierowców w stosunku do roku poprzedniego. Szczegółowe dane prezentuje poniższa tabela.

Tabela 6. Liczba interwencji Policji związanych z nadużywaniem alkoholu w gminie Tuchów w latach 2017-2020

rodzaj interwencji	2017	2018	2019	2020
liczba interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu oraz narkotyków	408	430	443	b.d.
liczba nietrzeźwych kierowców	25	35	45	21

Źródło: dane przesłane przez Komisariat Policji w Tuchowie

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY TUCHÓW

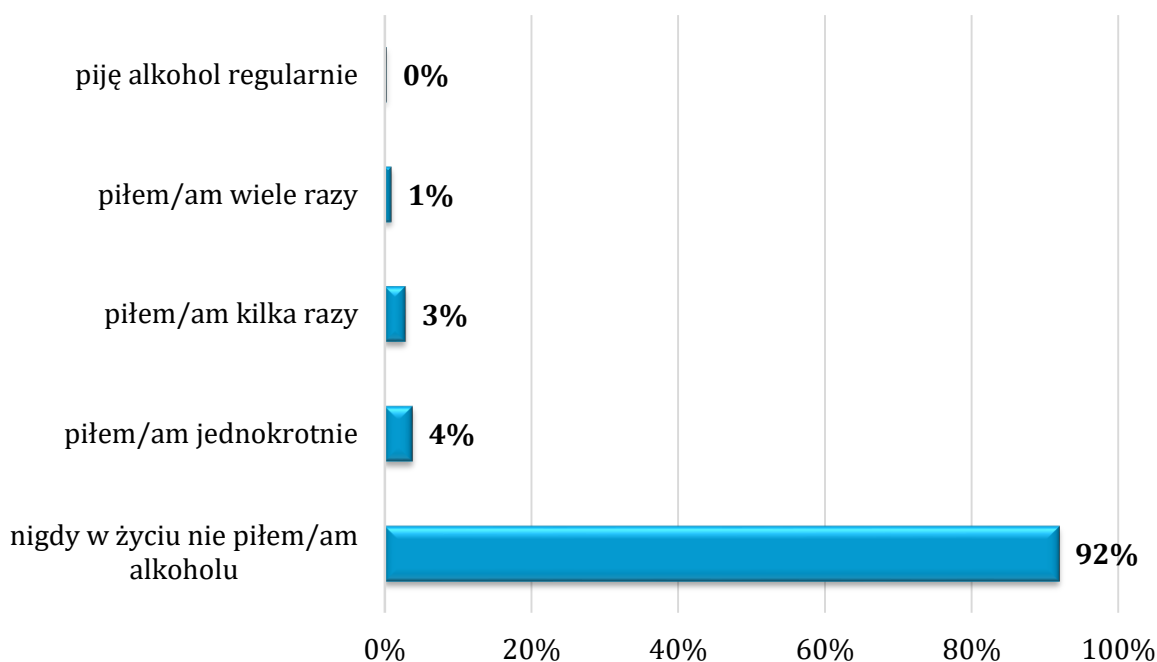
W 2020 roku firma Oficyna Profilaktyczna z Krakowa przeprowadzała na zlecenie gminy Tuchów badania diagnozujące problemy uzależnień (alkoholizm, narkomania, nikotynizm) oraz inne zagrożenia społeczne (cyberprzemoc, przemoc domowa, przemoc rówieśnicza). W badaniu diagnozującym problemy społeczne wzięło udział 310 uczniów ze szkół podstawowych z gminy Tuchów, 150 dorosłych mieszkańców Gminy oraz 25 osób pracujących w punktach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych znajdujących się w Tuchowie.

SPOŻYWANIE ALKOHOLU PRZEZ UCZNIÓW Z GMINY TUCHÓW

- Po alkohol kiedykolwiek w życiu sięgnęło tylko 8% uczniów, przy czym połowa z nich alkohol próbowała jednokrotnie.
- Znaczna część młodych mieszkańców miała kontakt z alkoholem, ponieważ została nim poczęstowana (42% spośród tych, którzy spożywali alkohol) lub dostała go do spróbowania od rodziców (33% spośród tych, którzy spożywali alkohol).
- Alkohol jest stosunkowo łatwo dostępny dla respondentów – średnio co trzeci uczeń przyznał, że nie miałby trudności w zdobyciu alkoholu na terenie swojej miejscowości (30%).
- Średnio co ósmy uczeń nie ma świadomości na temat szkodliwości alkoholu – 12% ankietowanych uznało go za mało szkodliwy, nieszkodliwy lub przyznało, iż nie ma na ten temat żadnej wiedzy.
- Dzięki analizie porównawczej wyników badań przeprowadzonych na terenie gminy Tuchów z wynikami badań przeprowadzonych w 2018 roku możemy zauważyć, iż odsetek uczniów pijących kiedykolwiek w życiu alkohol jest znacznie niższy.
- Biorąc pod uwagę wyniki badań możemy stwierdzić zatem, że kontakt z alkoholem miała mała część uczniów, jednak niepokojący jest odsetek badanych, którzy wskazali na łatwą dostępność do alkoholu na terenie swojej miejscowości oraz odsetek ankietowanych niezdających sobie sprawy ze szkodliwości alkoholu dla zdrowia.

Wykres 9. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol?

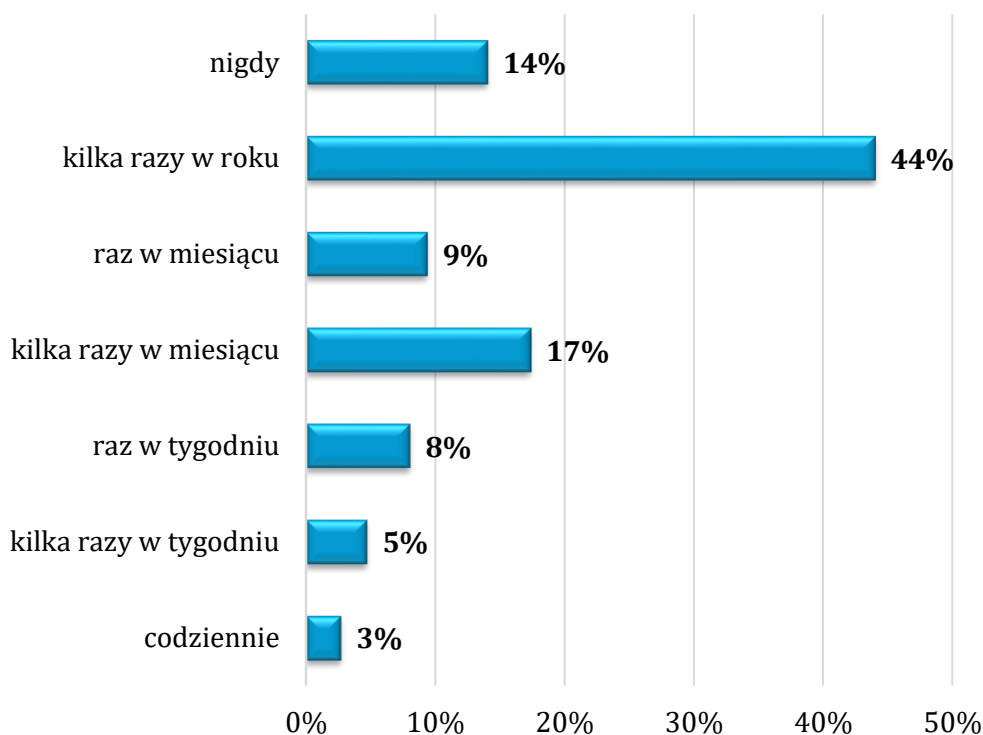
Źródło: *Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Tuchów. Raport z badań zrealizowanych w 2020 roku*

SPOŻYWANIE ALKOHOLU PRZEZ DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW GMINY TUCHÓW

- Spożywanie alkoholu zadeklarowało większość respondentów (86%), w tym picie ryzykowne, szkodliwe lub wskazujące na uzależnienie dotyczy 8% badanych (5% kilka razy w tygodniu, a 3% codziennie). Jest to zatem znaczny odsetek mieszkańców zagrożonych uzależnieniem.
- O występowaniu problemu prowadzenia pojazdów w stanie nietrzeźwości świadczy to, że co trzeci ankietowany był w ciągu ostatnich 12 miesięcy świadkiem sytuacji, w której ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu (33%).
- Pomimo, iż prawie wszyscy respondenci zadeklarowali świadomość odnośnie spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży na rozwój dziecka – średnio co szósty mieszkaniec był świadkiem w ciągu ostatnich 12 miesięcy spożywania na terenie Gminy alkoholu przez kobiety w ciąży (17%).
- Nadużywanie alkoholu przez członków rodziny dostrzega co czwarty mieszkaniec gminy Tuchów.
- Jak wynika z analizy porównawczej, w gminie Tuchów odsetek konsumentów alkoholu jest wyższy niż w 2018 roku, mieszkańcy piją częściej oraz trzykrotnie wzrósł odsetek badanych, którzy mają w rodzinie osoby nadużywające alkoholu.

Wykres 10. Jak często spożywa Pan/i alkohol?

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Tuchów. Raport z badań zrealizowanych w 2020 roku

PROBLEM ALKOHOLOWY Z PERSPEKTYWY SPRZEDAWCÓW NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH Z GMINY TUCHÓW

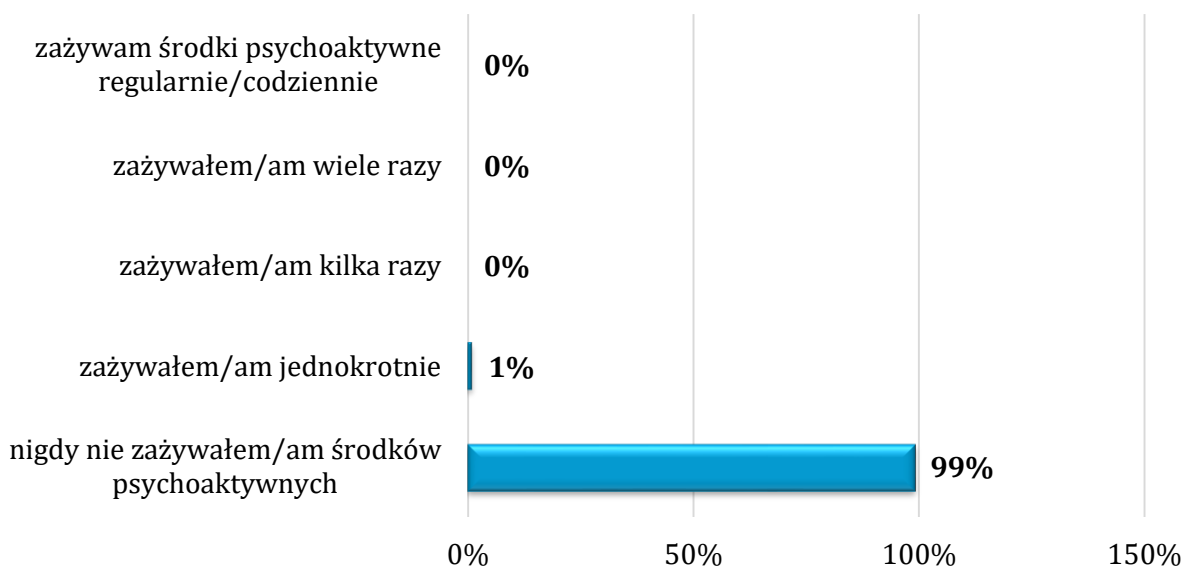
- Większość sprzedawców napojów alkoholowych stwierdziło, że zdarzyło im się, iż osoba niepełnoletnia chciała kupić alkohol u nich w punkcie (75%).
- Większość sprzedawców sprawdza dowód osobisty klienta za każdym razem, gdy nie ma pewności czy jest pełnoletni (69%).
- Wszystkim sprzedawcom zdarzyła się sytuacja, że osoba nietrzeźwa próbowała kupić alkohol w obsługiwanym przez nich punkcie.
- Ponad połowa sprzedawców nie ma wiedzy na temat ustawowych zakazów sprzedaży napojów alkoholowych (62%).

ZAŻYWANIE NARKOTYKÓW PRZEZ UCZNIÓW Z GMINY TUCHÓW

- Kontakt z narkotykami, dopalaczami lub innymi środkami psychoaktywnymi miał 1% badanych uczniów (2 osoby).
- Uczniowie, którzy zażywali substancje psychoaktywne robili to mając 10-13 lat lub 14-16 lat.
- Z badań wynika, że po substancje psychoaktywne w ciągu 30 dni przed badaniem sięgnął 1 badany uczeń.
- Najpopularniejszą wśród uczniów substancją okazała się marihuana lub haszysz.

Wykres 11. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)?

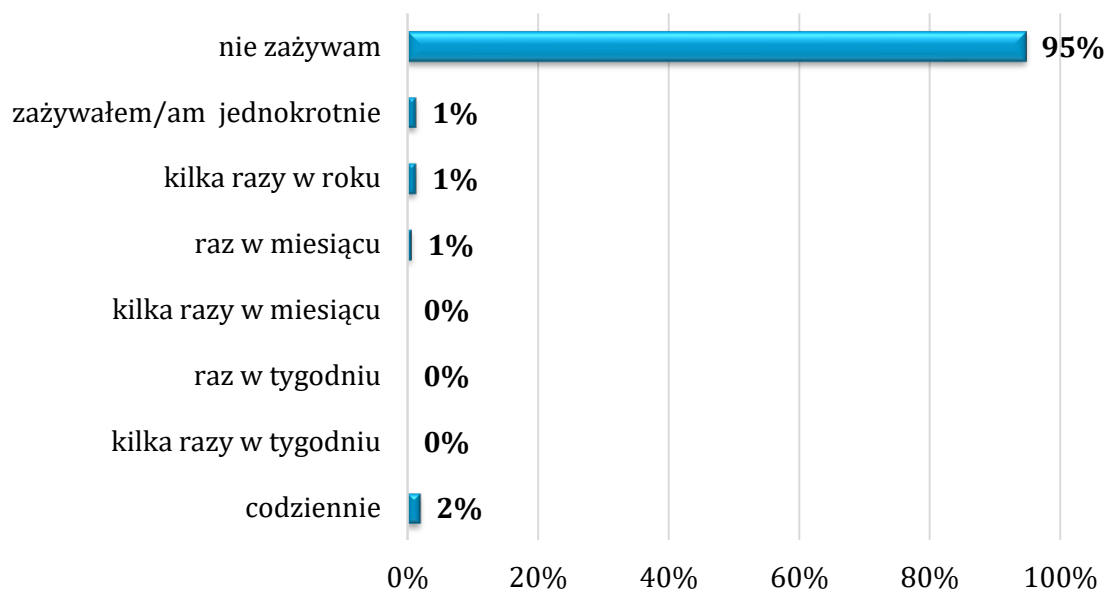
ZAŻYWANIE NARKOTYKÓW PRZEZ DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW GMINY TUCHÓW

- Do sięgnięcia po narkotyki, dopalacze lub inne środki psychoaktywne przyznało się 5% respondentów, w tym 2% zażywa je codziennie, 1% - raz w miesiącu, kolejny 1% - kilka razy w roku, natomiast następny 1% robił to raz w życiu.
- Wyniki badania ankietowego pokazały, iż najpowszechniejszą wśród respondentów substancją psychoaktywną jest marihuana. Na drugim miejscu znalazły się grzyby halucynogenne, natomiast na trzecim – amfetamina, środki nasenne i dopalacze.

- Na znajomość miejsc w swojej miejscowości, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze wskazało 9% respondentów. Przeważająca część spośród tych osób wskazała na osiedle (5%).
- Ważnym wnioskiem z badania jest fakt, że większość mieszkańców zdaje sobie sprawę ze szkodliwości narkotyków i dopalaczy dla zdrowia. Tylko 3% uważa narkotyki za mało szkodliwe, natomiast w przypadku dopalaczy jest to 1%.

Wykres 12. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)?

PROFILAKTYKA W GMINIE TUCHÓW

- Tylko nieliczni uczniowie nie brali udziału w zajęciach profilaktycznych lub uważają, że nie wniosły one nic nowego i były nieciekawe.
- Za najciekawszą i najefektywniejszą formę zajęć profilaktycznych uczniowie uznają zajęcia warsztatowe z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą.
- Połowa dorosłych mieszkańców nie jest pewna, czy zna dane kontaktowe do instytucji pomocowych, gdzie można się zgłosić w razie problemów, ale wie jak znaleźć informacje, natomiast co piąty nie zna takich danych i nie wie gdzie szukać pomocy.
- Znaczna część mieszkańców ocenia ofertę spędzania czasu wolnego dla dzieci w Gminie niedostatecznie (41%).

- Zdaniem większości mieszkańców na terenie Gminy istnieje konieczność remontu placów zabaw dla dzieci np. poprzez zakup nowych urządzeń.
- Ponad połowa badanych opowiedziała się również za koniecznością zakupu sprzętu sportowego i strojów dla organizacji pozarządowych, klubów i stowarzyszeń sportowych oraz MOSiR.
- Większość mieszkańców twierdzi, że jest potrzeba założenia monitoringu na terenie gminnych obiektów sportowych, rekreacyjnych oraz kulturowych.

Z diagnozy problemu alkoholowego na terenie gminy Tuchów wynika, iż głównymi problemami na terenie Gminy są:

- wzrost wartości sprzedanego alkoholu na terenie Gminy;
- znaczny odsetek uczniów uznających alkohol za łatwo dostępny na terenie swojej miejscowości;
- znaczny odsetek dorosłych mieszkańców Gminy spożywających alkohol, w tym część z nich z częstotliwością wskazującą na ryzyko uzależnienia lub uzależnienie;
- występujący na terenie Gminy problem prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu oraz spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży;
- znaczny odsetek mieszkańców Gminy, którzy dostrzegają w swoich rodzinach problem nadmiernego spożywania alkoholu.

ANALIZA SWOT

Jedną z najbardziej powszechnie stosowanych metod i technik służących budowaniu strategii jest analiza SWOT. Analiza SWOT polega na zbadaniu silnych i słabych podmiotów działających w sferze polityki społecznej, a następnie ich konfrontacji z szansami i zagrożeniami tkwiącymi w jej bliższym i dalszym otoczeniu. Pozwala oszacować możliwości i potencjał, jakim dysponuje dany podmiot.

Grupy czynników w metodzie SWOT są definiowane w następujący sposób:

MOCNE STRONY

(wewnętrzne czynniki pozytywne)
to przede wszystkim to, co wyróżnia na tle innych. Są to te dziedziny działalności, które tworzą potencjał i pozytywny wizerunek instytucji.

SŁABE STRONY

(wewnętrzne czynniki negatywne)
to te aspekty funkcjonowania, które ograniczają sprawność i mogą blokować rozwój instytucji.

SZANSE

(zewnątrze czynniki pozytywne)
to wszystkie wydarzenia i procesy w otoczeniu, które tworzą sprzyjające dla instytucji sytuacje. Są to takie kierunki działalności, które mogą przynieść w przyszłości pozytywne, rozwojowe społecznie efekty.

ZAGROŻENIA

(zewnątrzne czynniki negatywne)
to zbiór możliwych sytuacji i procesów, które mogą tworzyć niekorzystne dla instytucji warunki rozwoju w jego otoczeniu. Zagrożenia są postrzegane jako bariery, utrudnienia i możliwe niebezpieczeństwa dla zakładanych procesów.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">→ Stosunkowo stała liczba mieszkańców Gminy.→ Różnorodna oferta kulturalna skierowana do mieszkańców.→ Rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna.→ Dobrze rozwinięta infrastruktura edukacyjna.→ Mały odsetek uczniów mających za sobą inicjację alkoholową oraz narkotykową.→ Świadomość znacznej części mieszkańców na temat szkodliwości narkotyków oraz dopalaczy dla zdrowia.→ Zmniejszenie się odsetka uczniów, którzy mieli kontakt z alkoholem.→ Spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu.→ Rozwinięta baza instytucjonalna i zasoby ludzkie działające w obszarze wsparcia osób i rodzin przeżywających trudności (Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, Punkt Konsultacyjny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Placówka Wsparcia Dziennego „KUBUSIE”).→ Spadek liczby nietrzeźwych kierowców.	<ul style="list-style-type: none">→ Problem depopulacji – ujemny przyrost naturalny.→ Wzrost udziału osób starszych w ogólnej liczbie ludności przy jednoczesnym spadku udziału osób w wieku produkcyjnym.→ Wzrost ilości sprzedanego alkoholu na terenie Gminy.→ Wzrost liczby osób bezrobotnych.→ Duża część mieszkańców deklarujących bycie świadkiem prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu na terenie Gminy.→ Wysoki odsetek mieszkańców będących świadkiem spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży na terenie swojej miejscowości.→ Wysoki odsetek dorosłych mieszkańców spożywających alkohol, w tym część codziennie lub kilka razy w tygodniu.→ Duży odsetek mieszkańców mających w rodzinie osoby nadużywające alkoholu.→ Brak wiedzy odnośnie szkodliwości alkoholu dla zdrowia części uczniów.→ Stosunkowo wysoka dostępność do napojów alkoholowych dla dzieci i młodzieży.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none">→ Zmiany w przepisach prawnych umożliwiające skuteczniejsze formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą.→ Polityka państwa związana ze zwiększaniem środków finansowych na przeciwdziałanie uzależnieniom.	<ul style="list-style-type: none">→ Negatywne wzorce zachowań społecznych, w szczególności w zakresie okazjonalnego sięgania po alkohol.→ Wypalenie zawodowe dotyczące część kadry instytucji przeciwdziałających uzależnieniom.

- Kampanie informacyjne wpływające na zmianę świadomości społeczeństwa dotyczące problemu uzależnień.
- Możliwości pozyskiwania środków finansowych z nowych źródeł finansowania.
- Organizowanie szkoleń podnoszących umiejętności zawodowe osób zajmujących się problematyką uzależnień oraz pracujących z osobami uzależnionymi.
- Zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi.
- Udzielanie konsultacji psychologiczno-pedagogicznych dla rodzin.
- Dostęp mieszkańców do informacji na temat możliwych form pomocy w przypadku problemów uzależnień i przemocy.
- Wzrost świadomości społecznej na temat negatywnych konsekwencji wynikających z uzależnień.
- Rozwijająca się współpraca międzyinstytucjonalna.
- Wzrost problemów opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach.
- Ukrywanie przez rodzinę występowania aktów przemocy, uzależnienia członków rodziny, niechęć do współpracy.
- Niedoinformowanie społeczne odnośnie placówek świadczących pomoc osobom uzależnionym i współuzależnionym.
- Podejmowanie zachowań ryzykownych, w tym inicjacji alkoholowej i narkotykowej przez dzieci i młodzież, skutkujące problemami uzależnień.
- Nasilenie się problemu marginalizacji i wykluczenia społecznego w środowiskach dotkniętych uzależnieniami.
- Narastanie zjawiska wyuczonej bezradności.
- Rozpad więzi rodzinnych.
- Zwiększenie dostępu do substancji psychoaktywnych w Gminie.
- Negatywny wpływ pandemii COVID-19 na bezrobocie, problem uzależnień i przemocy.

CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

Celem głównym Programu jest:

Ograniczenie rozmiaru szkód związanych z nadużywaniem alkoholu oraz działania zapobiegawcze i prewencyjne w celu zmniejszenia negatywnych skutków zjawisk społecznych.

Cel główny realizowany będzie w obszarach:

- **Profilaktyki uniwersalnej** – adresowanej do wszystkich mieszkańców Gminy Tuchów (dzieci, młodzieży i dorosłych) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
- **Profilaktyki selektywnej** – adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
- **Profilaktyki wskazującej** – adresowanej do grup lub osób, które demonstrują wczesne symptomy problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia; redukcja szkód.
- **Terapii** – obejmującej osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem. Realizacja programów terapeutycznych dla osób uzależnionych: program podstawowy, program pogłębiony, program dla DDA, program dla współuzależnionych, itp.
- **Rehabilitacji** – realizacja programu readaptacji poprzez wsparcie psychologiczne, socjalne i społeczne oraz wspieranie działalności środowisk abstynenckich.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizowany jest poprzez realizację poniższych zadań szczegółowych, tj.:

1. Zwiększenie dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Metody realizacji zadania:

- 1) Współpraca z Poradnią Terapii Uzależnień w Tarnowie i Tuchowie – pokrycie kosztów programów i warsztatów terapeutycznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych.
- 2) Kierowanie na badania osoby uzależnione od alkoholu przez biegłego sądowego, opłata za wydanie opinii, opłata sądowa od wniosków o zastosowanie przymusu leczenia odwykowego, pokrycie kosztów pobytu osobom uzależnionym i współuzależnionym na warsztatach profilaktyki uzależnień.
- 3) Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych dla osób uzależnionych i współuzależnionych, szkół i innych instytucji współpracujących z GKRPA.
- 4) Szkolenie członków GKRPA, pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej i pedagogów zajmujących się pomaganiem osobom uzależnionym od alkoholu i innych patologii społecznych /zakup drobnych artykułów żywnościowych podczas realizacji szkoleń.
- 5) Współdziałanie z instytucjami zajmującymi się profilaktyką i pomocą osobom uzależnionym.

2. Udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Metody realizacji zadania:

- 1) Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 2) Podejmowanie działań w ramach systemu pomocy ofiarom przemocy domowej w rodzinie „Niebieskie Karty”.
- 3) Udział w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomani w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Metody realizacji zadania:

- 1) Udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych związanych z profilaktyką uzależnień i rozwiązywaniu problemów społecznych związanych z uzależnieniami.
- 2) Nadzór i dofinansowanie działalności środowiskowych świetlic opiekuńczo-wychowawczych działających przy szkołach podstawowych, parafiach i Centrum Dydaktyczno-Oświatowym w Tuchowie-Kielanowicach.
- 3) Finansowanie materiałów pomocniczych i wyposażenia do działalności świetlic oraz drobnych artykułów spożywczych.
- 4) Dofinansowanie wypoczynku letniego i zimowego w formie wycieczek i obozów terapeutycznych oraz przewozu na te imprezy, zakup posiłków dla dzieci podczas wycieczek.
- 5) Organizacja wieczerzy wigilijnej dla rodzin dysfunkcyjnych.
- 6) Organizowanie młodzieżowych happeningów oraz pikników rodzinnych promujących zdrowy, trzeźwy styl życia (wycieczki, zabawy, elementy programów profilaktycznych) na terenie Gminy Tuchów.
- 7) Realizacja programów profilaktycznych we wszystkich szkołach na terenie Gminy Tuchów skierowanych dla dzieci, młodzieży i rodziców.
- 8) Wprowadzenie do szkół czasopism, ulotek i wykładów promujących styl życia wolny od uzależnień.
- 9) Dofinansowanie działalności szkół organizujących zajęcia pozalekcyjne mające na celu przeciwdziałanie alkoholizmowi, w postaci dofinansowania do obiektów, urządzeń sportowych, placów zabaw oraz dofinansowanie działalności stowarzyszeń sportowych.
- 10) Dofinansowanie corocznych Zimowych Dziecięcych Igrzysk Sportowych dla dzieci uczęszczających do świetlic opiekuńczo-wychowawczych.

- 11) Współpraca z Kościołem Katolickim w promowaniu trzeźwych obyczajów wśród dzieci i młodzieży, dofinansowanie pikników rodzinnych oraz akcji letniej dla dzieci skupionych przy parafiach.
- 12) Finansowanie posiłków dla dzieci uczęszczających na pozalekcyjne zajęcia do Ośrodka Wsparcia Dziennego przy parafii św. Jakuba Ap. w Tuchowie.
- 13) Prowadzenie szkoleń dla osób ubiegających się o zezwolenie na sprzedaż alkoholu.
- 14) Kontrole punktów sprzedaży alkoholu.
- 15) Założenie monitoringu na terenie obiektów sportowych, rekreacyjnych, kulturowych oraz o podwyższonym ryzyku przestępczości.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Metody służące realizacji zadania:

- 1) Współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej i Zespołem Interdyscyplinarnym.
- 2) Współpraca z Policją (prelekcje w szkołach z zakresu profilaktyki uzależnień w ramach Kampanii Społecznej „Przeciw nietrzeźwym kierowcom”), zakup kamizelek i elementów odblaskowych.
- 3) Współpraca z Poradnią Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia w Tuchowie.
- 4) Wspomaganie działalności Stowarzyszenia Osób Niepełnosprawnych „Nadzieja”.
- 5) Wspomaganie działalności Stowarzyszenia „Wszystkie Dzieci Nasze Są”.
- 6) Wspomaganie działalności Stowarzyszeń Sportowych.
- 7) Wspomaganie działalności innych instytucji pomagających rodzinom dotkniętym alkoholizmem.
- 8) Wspomaganie działalności przedszkoli publicznych i niepublicznych z terenu gminy Tuchów.
- 9) Wspomaganie działalności Biblioteki Publicznej w Tuchowie.
- 10) Współpraca z organizacjami pozarządowymi (w tym z OSP i Kołami Gospodyń Wiejskich).
- 11) Współpraca z Wydziałem Duszpasterstwa Trzeźwości i Osób Uzależnionych.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem zakazu reklamy, zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym oraz występowanie przed Sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Metody realizacji zadania:

- 1) Przestrzeganie przepisów ustawy w zakresie zakazu reklamy napojów alkoholowych, ograniczeń sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim, nietrzeźwym oraz na kredyt i pod zastaw.
- 2) Przestrzeganie wprowadzonych uchwałą Rady Miejskiej zasad usytuowania na terenie Gminy miejsc sprzedaży alkoholu.
- 3) Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych po wydaniu pisemnego upoważnienia przez burmistrza pod kątem przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów informacji społecznej.

Zapis o integracji społecznej nie wprowadza istotnych zmian w dotychczasowym systemie, a jedynie akcentuje działania, które od lat były realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych obejmując integrację społeczną. Należą do niej:

- 1) Leczenie i rehabilitacja osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin.
- 2) Przeciwdziałanie przemocy domowej.
- 3) Działania na rzecz pomocy dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych poprzez rozwijanie świetlic opiekuńczo-wychowawczych.

Do osiągnięcia celu głównego programu przewiduje się realizację zadań i celów szczegółowych wyznaczonych w art. 41 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz prowadzenie działań wynikających z potrzeb i możliwości ujawnionych w analizie problemów lokalnych. Zadania ujęte w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Tuchów na rok 2021 są kontynuacją działań realizowanych w tym zakresie od kilku lat. Rozszerzenie katalogu zaplanowanych zadań wynika ze specyfiki problemu jakim są uzależnienia, jak również sięganie młodych ludzi po alkohol oraz założeń Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020.

Środki pochodzące z opłat od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml mogą być przeznaczone na realizację zadań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Wyżej wymienione środki powinny być przeznaczane na zadania, o których mowa w art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu. Mogą to być działania, które w jakikolwiek sposób pozytywnie wpływają na kształtowanie postaw abstynenckich wśród społeczności lokalnej i przeciwdziałają podejmowania przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych. Dodatkowo wspomniane środki mogą być przeznaczone na inne działania profilaktyczne, muszą mieć one, jednak związek z przeciwdziałaniem negatywnym skutkom spożywania alkoholu. Związek ten każdorazowo będą musiały wykazać gminy, które zdecydują się na finansowanie zadań nieujętych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Za wykonywanie zadań wynikających z Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują wynagrodzenie w wysokości 27% minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2022 r., natomiast koordynator GKRPA – 54% miesięcznie, niezależnie od ilości posiedzeń Komisji (w przypadku, gdy w jednym dniu obraduje komisja interwencyjno-motywacyjna i zwykła przysługuje jedno wynagrodzenie).

Członkom Komisji przysługują diety oraz zwrot kosztów przejazdów i noclegów z tytułu pełnienia obowiązków Członka Komisji na zasadach obowiązujących pracowników samorządowych z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju, przy czym udział w szkoleniach i wyjazdach nie uważa się za wykonywanie zadań w rozumieniu pkt. 2.

ADRESACI PROGRAMU

Program adresowany jest do ogółu mieszkańców gminy Tuchów, z wyszczególnieniem konsumentów napojów alkoholowych, osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, osób pijących szkodliwie i ryzykownie, rodzin i najbliższego otoczenia osób uzależnionych od alkoholu oraz narkotyków, dzieci i młodzieży szkolnej oraz przedstawiciele służb, instytucji, organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień.

REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2022 ROK

1. Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok powierza się Burmistrzowi Tuchowa we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tuchowie.
2. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok realizowany będzie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Rada Miejska uchwała stosowną uchwałą sposób i realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok oraz zleca realizację Programu Burmistrzowi, który jest wykonawcą uchwalonego programu.

Źródłem finansowania działań podejmowanych w związku z realizacją zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022 są dochody własne Gminy, w tym uzyskane z wpływów z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych. Określa je preliminarz wydatków opracowany na dany rok, zgodny z budżetem Gminy.

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Celem ewaluacji jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów i rezultatów. Wyniki ewaluacji okresowej służą również ewentualnym modyfikacjom dokumentów programowych, a dostarczone za jej sprawą informacje powinny być wykorzystane przy przygotowaniu programu w następnym okresie programowania.

Cele badawcze ewaluacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii powinny opierać się na:

- 1) ocenie procesu realizacji działań i osiągniętych efektów Programu,
- 2) ocenie wdrażania i zarządzania Programem, w tym współpracy interdyscyplinarnej,
- 3) opracowaniu rekomendacji do stworzenia kontynuacji Programu.

W ramach ewaluacji należy przyjąć zasadę triangulacji technik badawczych poprzez zróżnicowane metody pomiaru, tj.:

- analizę dokumentów,
- badanie ankietowe adresatów Programu,
- badanie poprzez zogniskowany wywiad grupowy realizatorów Programu.

Przyjęte kryteria ewaluacji Programu to:

- a) Kryterium skuteczności (plan a wykonanie) – rozumiane jako stopień realizacji zaplanowanych celów i efektów Programu. Ocena pod kątem kryterium skuteczności skupi się głównie na ocenie wdrożenia działań w stosunku do założonego planu i osiągnięcia wskaźników rezultatów.
- b) Kryterium efektywności – ocena sprawności wdrażania i prawidłowości zarządzania Programem, w tym pod kątem zgodności z harmonogramem, ewentualnych trudności w jego realizacji, przepływu informacji między realizatorami.
- c) Kryterium użyteczności – ocena dopasowania założeń Programu do potrzeb jego odbiorców i realizatorów.
- d) Kryterium trafności – rozumiane jako stopień, w jakim zaplanowane cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom.

Na podstawie analizy realizowanego Programu:

- Burmistrz sporządza raport z wykonania w danym roku Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i efektów jego realizacji, który przedkłada Radzie Gminy w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport,
- Burmistrz sporządza na podstawie ankiety opracowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom informację z realizacji zadań podejmowanych w danym roku, które wynikają z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i przesyła ją do Centrum w terminie do dnia 15 kwietnia roku następnego po roku, którego dotyczy informacja.

UZASADNIENIE

Celem głównym Programu jest ograniczenie rozmiaru szkód związanych z nadużywaniem alkoholu oraz działania zapobiegawcze i prewencyjne w celu zmniejszenia negatywnych skutków zjawisk społecznych.